

7. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.

8. Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970–1980). URL: <http://sum.in.ua/s/vplyv> (дата звернення: 11.06.2022).

9. Державна соціальна програма запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року. від 24 лютого 2021 р. № 145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/111-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.06.2022).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-42>

ПОНЯТТЯ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

Савчук Р. М.

*кандидат юридичних наук, доцент,
директор Івано-Франківського навчально-наукового юридичного
інституту Національного університету «Одеська юридична академія»
м. Івано-Франківськ, Україна*

Незважаючи на значний інтерес до поняття організаційно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів, у науці адміністративного права воно залишається недостатньо розкритим.

Аналізуючи зазначену категорію, Ю.О. Косткіна приходиться до висновку, що під організаційно-правовим забезпеченням необхідно розуміти зовнішньо спрямовану сукупність заходів, метою яких є забезпечення та гарантування належних умов функціонування того чи іншого органу, яке вчиняється уповноваженими на те суб'єктами відповідно до чинного законодавства України. До його змісту автор відносить нормативне, кадрове, організаційне, фінансово-економічне, матеріально-технічне та інформаційно-аналітичне забезпечення [1, с. 26–29].

В.О. Шведун, розкриваючи поняття організаційно-правового забезпечення державного регулювання інформаційної безпеки реклами ототожнює його з нормативно-правовим регулюванням [2].

Л.Є. Кисіль організаційно-правове забезпечення розглядає як застосування сукупності адміністративних, фінансових, організаційних, інформаційних та матеріально-технічних засобів пізнання явищ (діяльності), порівнюючи його при цьому з такими близькими за змістом категоріями, як «адміністративно-правове забезпечення», адміністративно-правове регулювання», «організаційно-правові засади» [3].

Є.П. Шило, характеризуючи основні етапи становлення організаційно-правового забезпечення Національної поліції України, пов'язує формування організаційно-правового забезпечення діяльності НПУ з підписанням Угоди про асоціацію з ЄС, підготовкою і затвердженням Концепції реформування МВС та Стратегії розвитку ОВС, схваленням Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», прийняттям Закону України «Про Національну поліцію» [4, с. 8].

Ототожнює правове забезпечення та правову основу діяльності Національної поліції також і О.І. Ульянов [5 с. 138].

На нашу думку, необхідно погодитись із науковцями, які вважають, що нормативно-правове регулювання діяльності державного органу перебуває за межами організаційного забезпечення його діяльності, а тому не може бути елементом його змісту, оскільки організаційне забезпечення – це діяльність, що не має нічого спільного із законотворчістю [6, с. 135].

Оскільки забезпечення означає діяльність, пов'язану зі створенням умов для функціонування органу державної влади, організаційно-правове забезпечення як елемент організаційного забезпечення передбачає створення умов для ефективного застосування правових норм, які регулюють діяльність державного органу, а також удосконалення цих норм та правозастосовчої практики з метою підвищення ефективності діяльності відповідного органу.

Саме таке розуміння організаційно-правового забезпечення, на нашу думку, впливає з положень чинного законодавства. Так, відповідно до Наказу Генерального прокурора України «Про організацію роботи з питань правового аналізу, систематизації та обліку актів законодавства в органах прокуратури» від 15.03.2016 № 119 організаційно-правове забезпечення передбачає:

- здійснення аналізу законодавства України у відповідній сфері, практики його застосування, виявлення прогалин та суперечностей;
- опрацювання законодавчих пропозицій, проектів законів та інших законодавчих актів, висловлення щодо них пропозицій і зауважень;
- підготовку пропозицій щодо удосконалення законодавства у сферах, пов'язаних з діяльністю органів прокуратури України, в тому

числі з урахуванням міжнародних стандартів та нормотворчого і практичного досвіду інших держав;

- систематизацію, облік та зберігання законодавчих актів, підтриманні їх у контрольному стані, а також наданні контрольних примірників текстів нормативно-правових актів працівникам органів прокуратури;

- проведення консультативно-довідкової роботи щодо інформування працівників органів прокуратури про набрання чинності чи втрату чинності нормативно-правовими актами, їх офіційного оприлюднення, а також підготовці оглядів про нове законодавство [7].

У юридичній літературі така діяльність отримала назву «правовий моніторинг», який можна визначити як спостереження та аналіз стану правозастосування та розробка на цій основі пропозицій щодо удосконалення правових норм.

Його значення полягає у своєчасному виявленні та усуненні недоліків та суперечностей у правових нормах, встановлення зворотного зв'язку між суб'єктами правотворчості та правозастосування.

Водночас, було б помилковим пов'язувати організаційно-правове забезпечення виключно з правовим моніторингом.

Вважаємо, що чинне законодавство дозволяє віднести до напрямків організаційно-правового забезпечення також:

- правовий захист інтересів правоохоронних органів під час здійснення ними діяльності, передбаченої чинним законодавством;

- правову підтримку діяльності правоохоронних органів;

- організацію представництва та захисту встановленому законодавством порядку інтересів правоохоронних органів у судах;

- впровадження міжнародно-правових стандартів у діяльність правоохоронних органів;

- участь у договірній роботі;

- здійснення контролю за виконанням підрозділами правоохоронних органів планових заходів, рішень нарад, інших заходів, завдань та доручень керівництва.

Таким чином, під організаційно-правовим забезпеченням діяльності правоохоронного органу необхідно розуміти діяльність, спрямовану на здійснення аналізу законодавства України з питань, які віднесені до його компетенції, практики його застосування, виявлення прогалин та суперечностей; опрацювання законодавчих пропозицій, проектів законів та інших законодавчих актів, висловленні щодо них пропозицій і зауважень; підготовку пропозицій щодо удосконалення законодавства з питань, віднесених до компетенції правоохоронного органу, в тому числі з питань імплементації міжнародних стандартів та нормотворчого

і практичного досвіду інших держав у законодавство України, проведення консультативно-довідкової роботи щодо інформування працівників правоохоронного органу про набрання чинності чи втрату чинності нормативно-правовими актами, їх офіційного оприлюднення, а також підготовці оглядів про нове законодавство; забезпечення правового захисту інтересів правоохоронного органу під час здійснення ним діяльності, передбаченої чинним законодавством; участь у договірній роботі; здійснення контролю за виконанням підрозділами та окремими працівниками правоохоронного органу рішень його керівництва.

Література:

1. Косткіна Ю. О. Організаційно-правове забезпечення діяльності вищої ради правосуддя: суб'єкти, об'єкт та зміст. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2017. № 30. Т. 2. С. 26–29.
2. Шведун В. О. Організаційно-правове забезпечення державного регулювання інформаційної безпеки реклами. *Безпека інформації*. 2015. Т. 21. № 2. С. 174–178. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bezin_2015_21_2_9
3. Кисіль Л. Є. Категорія організаційно-правового забезпечення в науці адміністративного права та законодавстві України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 9. С. 222–225. URL: http://www.lsej.org.ua/9_2020/55.pdf
4. Шило Є. П. Організаційно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України як центрального органу виконавчої влади : автореф. ... канд.юрид. наук : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. К., 2021. 24 с.
5. Улянов О. І. Правове забезпечення діяльності Національної поліції: досвід України та зарубіжних країн. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2016. № 3–4. С. 137–140. URL: http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/932/1/%D0%A3%D0%BB%D1%8C%D1%8F%D0%BD%D0%BE%D0%B2%E2%84%963-4_2016.pdf
6. Борко А. Л. Заходи забезпечення діяльності адміністративних судів. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2008. № 2. С. 135–140.
7. Про організацію роботи з питань правового аналізу, систематизації та обліку актів законодавства в органах прокуратури. Наказ Генерального прокурора України від 15.03.2016 р. № 119. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0119900-16#Text>